

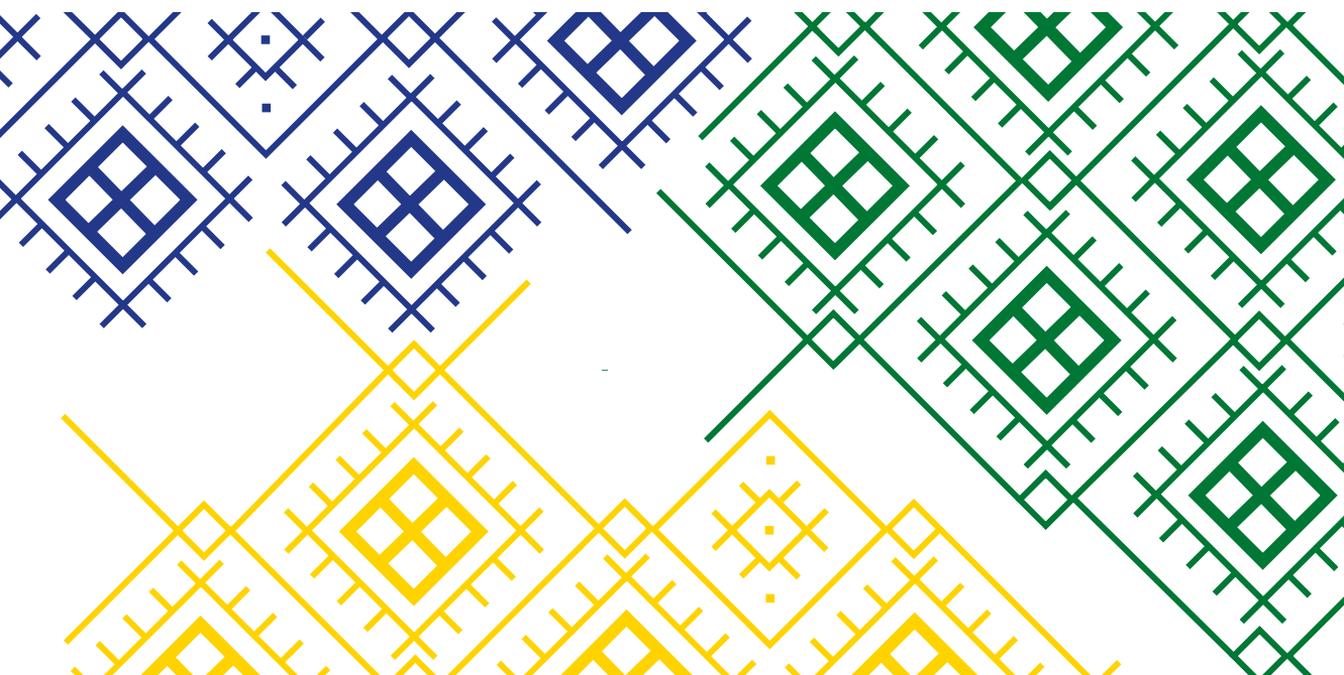
Dutkansearvi diedâlaš áigečála

vol 9 ♦ no 2 ♦ 2025

Tutkâmseervi
tiedâlâš äigičaalâ

Tu'tkķeemsie'br tiödlaž
äi'ğğpââ'jllöstt

 Dutkansearvi

Dutkansearvvi dieđalaš áigečála
vol 9 ♦ no 2 ♦ 2025

Special issue
Gender in Saami Knowledge Production

Guest editors
Ilona Kivinen
Marko Jouste

Publisher
Sámi Language and Culture Research Association

ISSN 2489-7930

Doaimmaheaddjiid ovdasánit

Ilona Kivinen
University of Helsinki

Marko Jouste
University of Oulu

Sohkabealdutkamuš lea leamaš dehálaš oassi sámedutkamušas (omd. Hirvonen 1999; Kylli 2012). Ollu lea dáhpáhuvván sohkabealdutkamuša suorggis mañimuš logi jagi áigge, go sohkabeliid girjáivuolta lea boahtán eanet ah' eanet ovdan sihke servodagain ja dutkamušain. Dán almmustahttima álgojurdda lei ovdanbuktit ođđa sohkabeali guoskevaš dutkamuša sámedutkama konteavsttas. Jurdda šattai jo juovlamánus 2022 ordnejuvvon Feminist matterings -konferánssa áigge. Nubbi doaimmaheaddji Marko Jouste lágidii konferánsii ovtta bargobáji, man namma lei Gender in Saami Knowledge Production, gos ledje guhitta sáhkavuoru iešguđetlágan fáttáin. Dain sáhkavuoruin guokte leat šaddan artihkalin dán almmustahttimii.

Sosiolingvistihkka lea sámegieldutkamis loktaneamen ja dan áiegeuovdilis gažaldagaid guoskevaš girji lea gieskat almmustuvvon (Pasanen 2024). **Ilona Kivinen** artihkal "Sohkabeali váikkuhus adjektiivvaid geavaheapmái Guovdageainnus 1900-logu álggus – Guovtti idioleavtta veardádallan" guorahallá guovtti guovdageaidnulaš olbmo vuogi geavahit adjektiivvaid mángga geahčastagas; semánttalaččat, morfologalaččat ja syntavssalaččat. Artihkal ovdastahtá árbevirolaš sosiolingvisttalaš dutkamuša dan ektui, mo olbmot geavahit giela.

Felix Mäkelä artihkal "Arvedávgetearpmaid girju: davvisámegiela tearpmaid giellagáhtten 2000-logus" rahpá áibbas ođđa suorggi, namalassii queer-sátnevuorkká ja dan giellagáhttema dutkamuša. Giellagáldu almmustahttii jagi 2018 sohkabeliid guoskevaš tearbmalisttu, ja Suoma bealde Väestöliitto, Sámediggi ja Nuoraidráđdi ovttasbarggus almmustahte tearbmalisttu 2019. Mäkelä lea dasto suokkardišgohtán áiegeuovdilis tearbmabarggu ja dutkan artihkkalistis iešguđetlágan arvedávgetearbmaid geavaheami girjjáivuoda ja riev dama ámmátčálliid teavsttain. Dutkamuš čujuha, ahte tearbmalisttuin fuolatkeahtá arvedávgeterminologiija ain eallá ja riev dá. Ámmátčállit leat ain ohcamin vuogas sániid ja sátnehámiid govvidit seksuálatehta ja sohkabeali girjjáivuoda sámegillii.

Sohkabeliid guoskevaš dutkamušaid lassin mearrideimme viiddidit dán almmustahttima fáttáid musihkkadutkamuššii. **Marko Jouste, Sierge Rasmus, Jukka Mettovaara** ja **Markus Juutinen** leat veardádallagohtán davvisápmelaš, anáraš ja nuortalaš musihkkaarbevieruid eangalasielat artihkkalisteaset "A Comparative analysis of linguistic characteristics of historical Saami music traditions and storytelling in Finland". Dat vuodduduvvá sešuvdnii, mii ordnejuvvui guđat sámelingvistihka symposias (SAALS

6) Helssega universitehtas skábmamánus 2024. Artihkkalis čállit leat hábmen málle guorahallat ja veardádallat luodi, livde ja leu'dd gielalaš iešvuodaid.

Moai háliidetne giitit Dutkansearvvi vejolašvuodas doaimmahit dán almmustahttima, ja buot čálliid ja eará prosessiid searvan olbmuid bargguin, maid sii leat dán almmustahttima ovdii dahkan.

Gáldut

Hirvonen, Vuokko. 1999. Sámieatnama jienat. Sápmelaš nissona bálggis girječállin. Guovdageaidnu: DAT.

Kylli, Ritva. 2012. Saamelaisnaisten uskonnon jäljillä. Girjijis Saamenmaa - Kulttuuritieteellisiä näkökulmia, doaimm. Veli-Pekka Lehtola, Ulla Piela & Hanna Snellman, 67-80. Kalevalaseuran vuosikirja 91. Helsset: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Pasanen, Annika (doaimm.) 2024. Sámi sosiolingvistihka áigeguovdilis gažaldagat. Dieđut 2024 (2). Guovdageaidnu: Sámi allaskuvla.

Editors' foreword

Iloona Kivinen
University of Helsinki

Marko Jouste
University of Oulu

Gender studies has always had a connection to Saami studies (e.g. Hirvonen 1999; Kylli 2012). In the last decade, a lot has happened in gender studies, since the versatility of genders has become more and more prominent both in society and in research. The starting point for this publication was the workshop Gender in Saami Knowledge Production, which was organised as part of the Feminist Mattering's conference in Oulu, 30 November – 2 December 2022. The other editor, Marko Jouste, was the main organiser of the workshop, and there were six presentations that dealt with gender studies in the Saami context. Two of the presentations have evolved into articles in this publication.

Sociolinguistics is increasingly important in Saami studies (see, e.g., Pasanen's [2024] recent volume on topical questions in Saami sociolinguistics). **Iloona Kivinen's** article "Sohkabeali váikkuhus adjektiivvaid geavaheapmái Guovdageainnus 1900-logu álggus – Guovtti idioleavtta veardádallan" belongs to historical sociolinguistics. It is a comparative examination of how two speakers, a man and a woman, use adjectives in J. K. Qvigstad's folklore material *Lappiske eventyr og sagn*. In this article Kivinen compares the use of adjectives from a semantic, morphological, and syntactic perspective. The article represents traditional sociolinguistics, examining language in use.

Felix Mäkelä's article "Arvedávgetearpmaid girju: davvisámegiela tearpmaid giellagáhtten 2000-logus" opens new research avenues in Saami gender studies, as it concerns queer terminology, its development and use in North Saami. Giellagáldu has published a wordlist concerning the gender terminology in North Saami. In Finland Väestöliitto, Sámediggi ja Nuoraidrađđi (the Saami youth organisation) published a common wordlist concerning gender terminology in 2019. Mäkelä has started to study the contemporary terminological work, and his article concerns the variation and change of queer terminology in professional writers' texts. His study shows that, despite the terminological work, queer terminology is still subject to variation and change. Professional writers are still searching for the best way to describe the diversity of sexuality and gender in Saami.

In addition to gender studies, we decided to widen the topics to music studies. **Marko Jouste, Sierge Rasmus, Jukka Mettovaara** and **Markus Juutinen** compare the North, Inari and Skolt Saami music traditions in their article "A Comparative analysis of linguistic characteristics of historical Saami music traditions and storytelling in Finland". It is based on a session held in The 6th Symposium of Saami Linguistics (SAALS 6) in Helsinki in November 2024. In this article the authors have created a model to compare

the linguistic features between the North Saami *luohti*, Inari Saami *livde* and Skolt Saami *leu'dd*.

We want to thank the Dutkansearvi for the opportunity to publish this thematic issue, all the authors who have offered their papers, and all the others who have made this publication possible.

References

- Hirvonen, Vuokko. 1999. *Sámieatnama jienat. Sápmelaš nissona bálggis girječállin*. Guovdageaidnu: DAT.
- Kylli, Ritva. 2012. Saamelaisnaisten uskonnon jäljillä. In *Saamenmaa – Kulttuuritieteellisiä näkökulmia*, eds. Veli-Pekka Lehtola, Ulla Piela & Hanna Snellman, 67–80. Kalevalaseuran vuosikirja 91. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Pasanen, Annika (ed.) 2024. *Sámi sosiolingvistihka áigeguovdilis gažaldagat*. Dieđut 2024 (2). Guovdageaidnu: Sámi allaskuvla.

Guest editors

Ilona Kivinen, ilona.kivinen@helsinki.fi

Marko Jouste, marko.jouste@oulu.fi

Editor

Maiju Saijets, maiju.saijets@ulapland.fi

Editorial Board

Marja-Liisa Olthuis, marja-liisa.olthuis@oulu.fi

Kristiina Ojala, kristiina.i.ojala@outlook.com

Trond Trosterud, trond.trosterud@uit.no

Jelena Porsanger, jelena.porsanger@gmail.com

Irja Seurujärvi-Kari, irja.seurujarvi@gmail.com

Pigga Keskitalo, pigga.keskitalo@ulapland.fi

Kimberli Mäkäpäinen, kimberli.makarainen@helsinki.fi

Berit-Ellen Juuso, beritej@samas.no

Homepage for the journal and the association

www.dutkansearvi.fi

Contact

Dutkansearvi c/o

Alkuperäiskansatutkimus PL 24

(Unioninkatu 24)

00014 Helsingin yliopisto, Suomi/Finland

Association's membership fee

20 euros per year, students and pensioners 10 euros.

IBAN FI98 5723 0220 3848 66, BIC OKOYFIHH